

GIỚI THIỆU HỘI THỐNG KÊ VIỆT NAM

Nguyễn Văn Tiến^(*)

Hiện nay, trong quá trình chuyển đổi cơ chế quản lý từ nền kinh tế tập trung quan liêu bao cấp sang nền kinh tế thị trường, tại nhiều nước trên thế giới nhu cầu ngày càng có nhiều thông tin thống kê, không những để phục vụ yêu cầu của Lãnh đạo các cấp các ngành trong quá trình hoạch định chính sách vĩ mô và lập kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của đất nước, mà còn phục vụ đông đảo các đối tượng dùng tin ở trong nước và quốc tế. Trước yêu cầu đó, ở hầu hết các nước trên thế giới bên cạnh tổ chức Thống kê Nhà nước đều thành lập Hội Thống kê.

Hội Thống kê cùng với tổ chức Thống kê Nhà nước tích cực phát huy vai trò của mình trong việc nâng cao hiệu quả hoạt động thống kê, bảo đảm tính độc lập, khách quan và minh bạch của thông tin thống kê.

Cùng với tiến trình mở cửa và hội nhập kinh tế của đất nước, ngành Thống kê nước ta đã từng bước đổi mới và tăng cường năng lực nhằm nâng cao vị thế, hiệu quả công tác thống kê, mở rộng quan hệ hợp tác với các tổ chức quốc tế và các nước trong khu vực. Cùng với đội ngũ đông đảo hơn 5000 cán bộ, công chức, viên chức đang làm việc trong hệ thống tổ chức thống kê tập trung và hàng nghìn cán bộ thống kê đang làm việc trong các Bộ, ngành, trong các doanh nghiệp, các đơn vị hành chính, sự nghiệp ở các cấp còn có một lực lượng không nhỏ những người đã từng là cán bộ thống kê đang nghỉ hưu vẫn còn sức khỏe,

có trình độ chuyên môn, có bề dày kinh nghiệm công tác. Hầu hết trong số họ đều nhiệt tình, tâm huyết mong muốn được đóng góp cho Ngành Thống kê và cho công tác thống kê.

Hoạt động trong điều kiện có nhiều thuận lợi, một số Hội Thống kê các nước trên thế giới và trong khu vực khi làm việc với Tổng cục Thống kê, ngoài trao đổi về nghiệp vụ chuyên môn, các Hội Thống kê này đều trao đổi về sự cần thiết và kinh nghiệm tổ chức hoạt động của Hội Thống kê quốc gia. Đặc biệt những năm vừa qua, nhiều tổ chức kinh tế, nhà đầu tư và doanh nghiệp nước ngoài trong quá trình tìm hiểu các thông tin liên quan đến môi trường để quyết định đầu tư đều mong muốn có nhiều số liệu điều tra chuyên sâu đa lĩnh vực do tổ chức thống kê phi Chính phủ thực hiện. Như vậy việc thành lập Hội Thống kê Việt Nam không chỉ là nguyện vọng của cán bộ, công chức, viên chức trong các tổ chức Thống kê Nhà nước, mà còn là yêu cầu phát triển công tác thống kê theo hướng đổi mới và hội nhập quốc tế. Chính vì vậy, theo đề nghị của Ban vận động thành lập Hội của Tổng cục Thống kê, ngày 04 tháng 5 năm 2006, Bộ trưởng Bộ Nội vụ đã có Quyết định số 704/QĐ-BNV cho phép thành lập Hội Thống kê Việt Nam. Ngày 14 tháng 11 năm 2006, Hội Thống kê Việt Nam tiến hành Đại hội lần thứ nhất tại Hà nội. Đại hội đã quyết định nhiều nội dung quan trọng: (1) Công bố quyết định thành lập Hội; (2) Xây dựng và

^(*) Tiến sĩ, Phó Chủ tịch kiêm Tổng thư ký Hội Thống kê Việt Nam

thông qua Điều lệ Hội; (3) Bầu Ban Chấp hành Trung ương Hội; (4) Thảo luận Chương trình hoạt động của Hội nhiệm kỳ 2006-2010. Trên cơ sở kết quả Đại hội, ngày 01 tháng 12 năm 2006, Bộ trưởng Bộ Nội vụ đã có Quyết định số 1500/QĐ-BNV phê duyệt Điều lệ Hội Thống kê Việt Nam, bao gồm 7 chương và 30 điều. Cũng theo đề nghị của Thường vụ Ban Chấp hành Trung ương Hội Thống kê Việt Nam, ngày 08 tháng 01 năm 2007, Đoàn Chủ tịch Hội đồng Trung ương Liên hiệp hội đã có Quyết định công nhận Hội thống kê Việt Nam là hội thành viên của Liên hiệp các hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam. Việc thành lập Hội Thống kê Việt Nam - một tổ chức hội nghề nghiệp chắc chắn sẽ góp phần nâng cao chất lượng công tác thống kê nói chung và chất lượng thông tin thống kê nói riêng; phục vụ tốt hơn yêu cầu của các đối tượng sử dụng thông tin thống kê trong nước và quốc tế theo quy định của pháp luật.

Hiện nay, ngành Thống kê đang tập trung nỗ lực tổ chức thu thập, xử lý thông tin thống kê kinh tế - xã hội có chất lượng để đáp ứng ngày càng tăng nhu cầu thông tin phục vụ công tác quản lý, hoạch định chính sách của Lãnh đạo Đảng và Nhà nước ở các cấp các ngành: Đồng thời phải tiếp tục hoàn thiện phương pháp nghiệp vụ chuyên môn nhằm đáp ứng yêu cầu của công cuộc đổi mới đất nước và phù hợp với chuẩn mực quốc tế về thống kê. Đây cũng là thuận lợi rất cơ bản tạo điều kiện để Hội Thống kê Việt Nam thực hiện được tôn chỉ, mục đích và nhiệm vụ của mình. Tuy nhiên, trong giai đoạn khởi động, các nguồn nhân lực, vật lực, tài lực còn hạn hẹp thì việc đề ra Chương trình hoạt động của Hội nhiệm kỳ

2006-2010 chỉ nên hướng vào một số hoạt động chủ yếu sau đây:

1. Xây dựng tổ chức, củng cố bộ máy.

Nhiệm vụ xây dựng tổ chức, củng cố bộ máy là nhiệm vụ rất quan trọng, nhưng cũng hết sức nặng nề. Do vậy, những năm tới Hội cần tập trung nỗ lực thực hiện có kết quả ba nhóm công việc chủ yếu sau:

- Triển khai mạnh mẽ hoạt động tuyên truyền, quảng bá vai trò, vị trí và hình ảnh của Hội Thống kê Việt Nam. Hướng chủ yếu là tuyên truyền sâu rộng tới các Bộ, ngành, các địa phương và các tổ chức, cá nhân khác trong nước và quốc tế để phát triển hội viên và mở rộng quan hệ hợp tác góp phần thực hiện tốt Chương trình hoạt động do Đại hội lần thứ nhất đề ra. Việc tuyên truyền có thể và cần được tiến hành dưới nhiều hình thức như in và phát hành tờ rơi, tổ chức viết bài, quảng bá trên các phương tiện thông tin đại chúng và nhất là tuyên truyền thông qua diễn đàn của các hoạt động do ngành Thống kê ở trung ương, địa phương thường xuyên tổ chức như: Hội nghị triển khai và công bố kết quả các cuộc điều tra; Hội nghị tập huấn nghiệp vụ của các Vụ Thống kê chuyên ngành và của các Cục Thống kê tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương và các cuộc hội thảo khoa học, hội nghị phổ biến kết quả nghiên cứu,...

Tập trung xây dựng hệ thống tổ chức và từng bước củng cố bộ máy hoạt động của Hội từ Trung ương đến địa phương. Sau Đại hội sẽ tiếp tục triển khai việc xây dựng chức năng, nhiệm vụ và bố trí nhân sự cho Văn phòng Trung ương Hội, cơ quan Tuyên truyền và ngôn luận của Trung ương Hội, các Ban chuyên môn, các Chi hội và các tổ chức khác của Hội. Việc thành lập

các tổ chức nghiên cứu khoa học, đào tạo, dịch vụ, kinh doanh của Hội có ý nghĩa quan trọng ở chỗ là tạo nguồn thu để duy trì hoạt động và góp phần thực hiện tốt các nhiệm vụ của Hội. Cùng với việc phát triển tổ chức, cần phải tiếp tục phát triển hội viên, đặc biệt là hội viên của các Chi hội trên địa bàn các địa phương, các Bộ, ngành. Phấn đấu đến năm 2010 Hội có khoảng 1000 hội viên chính thức. Để củng cố tổ chức và triển khai có hiệu quả các hoạt động của Hội, cần thiết tạo lập và mở rộng mối quan hệ của Hội với Tổng cục Thống kê, với thống kê các Bộ, ngành và các tổ chức thống kê các nước, vùng lãnh thổ, các tổ chức quốc tế cũng như với các tổ chức và cá nhân khác.

- Xây dựng và từng bước bổ sung hoàn thiện các quy chế của Hội. Việc xây dựng các quy chế của Hội có ý nghĩa quan trọng để bảo đảm cho các tổ chức và cá nhân triển khai các hoạt động đúng kế hoạch, đúng trình quy định của pháp luật và đạt hiệu quả tốt. Đây là một nhiệm vụ khó khăn, nặng nề vì cùng một lúc phải xây dựng hàng loạt quy chế và khi đưa vào áp dụng còn phải thường xuyên theo dõi, bổ sung, sửa đổi kịp thời cho phù hợp với thực tế. Các quy chế bao gồm nhiều loại, nhưng trước hết phải sớm xây dựng và ban hành được các quy chế sau:

+ Quy chế tổ chức hoạt động của Trung ương Hội.

+ Quy chế làm việc của cơ quan Trung ương Hội.

+ Quy chế thành lập và hoạt động của các Chi hội.

+ Quy chế thành lập và hoạt động của Văn phòng Trung ương Hội, cơ quan Tuyên

truyền và ngôn luận của Trung ương Hội, Ban chuyên môn nghiệp vụ thống kê, Ban đối ngoại và phối hợp hoạt động, các tổ chức nghiên cứu khoa học, đào tạo, dịch vụ, kinh doanh do Hội quản lý.

+ Quy chế thoả thuận về đạo đức nghề nghiệp của hội viên.

+ Quy chế miễn nhiệm các chức danh Lãnh đạo Hội.

2. Triển khai một số hoạt động chuyên môn nghiệp vụ thống kê.

Hiện nay, nước ta đang trong quá trình mở cửa và hội nhập kinh tế quốc tế, đòi hỏi ngành Thống kê phải triển khai nhiều hoạt động điều tra thu thập thông tin, nghiên cứu phân tích kinh tế, đổi mới phương pháp thống kê, hầu hết các hoạt động này Hội Thống kê Việt Nam có thể và cần phải tham gia với tư cách là người tư vấn, phản biện, và giám định theo tinh thần Nghị định số 88/2003/NĐ-CP ngày 30/7/2003 của Chính phủ về tổ chức, hoạt động, quản lý các hội. Tuy nhiên, trong nhiệm kỳ thứ nhất Hội chỉ nên tập trung triển khai một số hoạt động chủ yếu liên quan đến nghiệp vụ thống kê sau đây:

- Hoạt động tư vấn, phản biện và giám định. Hội sẽ xác lập và mở rộng quan hệ hợp tác với các cơ quan Nhà nước, các tổ chức thống kê Nhà nước để triển khai các hoạt động tư vấn và tham gia phản biện, giám định các hoạt động có liên quan đến thống kê một khi được các cơ quan Nhà nước có thẩm quyền yêu cầu như:

+ Tư vấn và tham gia phản biện, giám định việc xây dựng, bổ sung, sửa đổi các văn bản quy phạm pháp luật, chiến lược, quy hoạch, định hướng phát triển thống kê.

+ Tư vấn và tham gia phản biện, giám định các văn bản đổi mới phương pháp thống kê mà Tổng cục Thống kê đang triển khai như các chế độ báo cáo thống kê, báo cáo kết quả phân tích thống kê và dự báo kinh tế, hệ thống chỉ tiêu thống kê, các bảng phân loại thống kê....

+ Tư vấn và tham gia phản biện, giám định phương án và kết quả các cuộc điều tra, Tổng điều tra thống kê do Tổng cục Thống kê, các Cục Thống kê và các Bộ, ngành tiến hành. Trước mắt đề nghị Lãnh đạo Tổng cục Thống kê tạo điều kiện để Hội tham gia thẩm định kết quả các cuộc điều tra thống kê có quy mô lớn sẽ tiến hành trong những năm 2006-2010 như Tổng điều tra nông thôn, nông nghiệp và thủy sản năm 2006; Tổng điều tra cơ sở kinh tế và hành chính sự nghiệp năm 2007; Tổng điều tra dân số và nhà ở năm 2009 và một số cuộc điều tra khác trong Chương trình điều tra thống kê quốc gia.

- Triển khai một số hoạt động dịch vụ thống kê. Dịch vụ thống kê bao gồm nhiều hoạt động, những năm tới Hội sẽ tập trung triển khai một số hoạt động dịch vụ sau:

+ Dịch vụ đào tạo nâng cao và cập nhật kiến thức thống kê, tham gia giảng dạy lý thuyết và báo cáo thực tế tại các trường Đại học, Cao đẳng và Trung học Thống kê.

+ Dịch vụ hướng dẫn kỹ năng khai thác số liệu thống kê cho các đối tượng thường xuyên sử dụng thông tin thống kê, trong đó chú ý mở các lớp "Hội nghị khách hàng".

+ Dịch vụ cung cấp, phổ biến thông tin thống kê và điều tra nhu cầu của người dùng tin.

+ Dịch vụ điều tra thu thập, xử lý, tổng hợp, thẩm định và phân tích số liệu thống kê.

+ Một số dịch vụ khác như xây dựng phương án điều tra thống kê, tổ chức các cuộc hội thảo, nghiên cứu khoa học thống kê, dịch vụ tuyên truyền cho các hoạt động của ngành Thống kê.

3. Thực hiện một số hoạt động quan trọng khác

Để nâng cao năng lực và tạo điều kiện thuận lợi giúp các tổ chức của Hội hoàn thành tốt nhiệm vụ, trước mắt Hội sẽ triển khai một số hoạt động sau:

- Đào tạo lại và cập nhật kiến thức cho hội viên sao cho hội viên có đủ kiến thức để triển khai các hoạt động nghề nghiệp theo tinh thần đổi mới và hội nhập quốc tế về thống kê.

- Mở rộng quan hệ hợp tác với các tổ chức, đơn vị, cá nhân trong và ngoài nước để nhận được sự hỗ trợ về tinh thần, vật chất và kinh nghiệm tổ chức, điều hành phát triển Hội.

- Hướng dẫn, giúp đỡ và bảo vệ quyền lợi nghề nghiệp hợp pháp và chính đáng của hội viên của Hội.

Việc Hội Thống kê Việt Nam được thành lập và bước vào hoạt động không những đáp ứng được nguyện vọng của đông đảo cán bộ, công chức, viên chức ngành Thống kê cả nước, mà còn thể hiện sự quan tâm của các cơ quan, tổ chức, cá nhân ở trong nước và quốc tế. Những hoạt động của Hội Thống kê Việt Nam nhiệm kỳ 2006-2010 chắc chắn sẽ góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả công tác thống kê nói chung và thông tin thống kê nói riêng ■